

Poznaję świat z Lokomotywą. Pomocnik

PLANSZA 1 Nasze ciało i zmysły

Oglądamy planszę. Dzieci z podpowiedzią nauczyciela odczytują nazwy części ciała i wskazują te, których nie zapisano na planszy, np. łopatkę, klatkę piersiową.

- ▶▶ Obejrzyj małe obrazki z prawej strony. Co robią osoby przedstawione na tych obrazkach?
- ▶▶ Odszukaj takie same obrazki wśród naklejek. Naklej je w odpowiednich miejscach.
- ▶▶ Opowiedz, co robią osoby przedstawione na ilustracji.
- ▶▶ Jakich zmysłów właśnie używają?

PLANSZA 2 W rodzinnym gronie

- ▶▶ Z ilu osób składa się rodzina pokazana na owalnym portrecie w ramce?
- ▶▶ Nazwij te osoby.

Nauczyciel czyta nazwy pod obrazkiem i ustala z dziećmi, kogo te nazwy dotyczą.

- ▶▶ Jak liczne jest rodzeństwo? Ile lat mogą mieć te dzieci? Odszukaj je na dużej ilustracji. Opowiedz, co robią.
- ▶▶ Co przedstawia duża ilustracja? Jaką uroczystość może świętować ta rodzina? [Urodziny, bo na stole jest tort ze świeczkami.]
- ▶▶ Jak myślisz, kto obchodzi urodziny i jakie prezenty otrzymała ta osoba? [Sześciolletnią solenizantką jest dziewczynka z portretu, a prezenty to rower i ptaszek w klatce, bo są na nich związane kokardy.]
- ▶▶ Odszukaj na tej ilustracji dorosłych z portretu rodzinnego i spróbuj opisać, co robią.
- ▶▶ Policz, ile jest wszystkich osób w ogrodzie. [17] Ile jest dzieci? [7] Ilu dorosłych? [10]
- ▶▶ Jak myślisz, kto pomaga dziewczynce uczącej się jeździć na rowerze? [dziadek]
- ▶▶ Popatrz na małe obrazki po prawej stronie. Przedstawiają one gości, którzy przyszli na urodziny dziewczynki.

Nauczyciel czyta dzieciom podpisy pod obrazkami, a one odnajdują te osoby na ilustracji.

Warto skłonić dzieci, aby opisały miejsca, w których znajdują się te osoby, tak aby innym ułatwić odszukiwanie. Mogą się posługiwać określeniami typu: w lewym dolnym rogu, po prawej stronie obrazka itp.

- ▶▶ Dlaczego jest dwóch dziadków i dwie babcie?
- ▶▶ Co możesz powiedzieć o osobach przedstawionych na małych obrazkach? Co lubią robić?

PLANSZA 3 Spędzamy czas na sportowo

- ▶▶ Co robią dzieci na placu zabaw? [Ktoś się wspina, ktoś zjeżdża, ktoś chodzi po ruchomym mostku, ktoś się huśta, najmłodszy bawi się w piaskownicy, starsi grają w ping-ponga itp.]
- ▶▶ Jak spędzają wolny czas inne osoby przedstawione na ilustracji?
- ▶▶ Jak się nazywają widoczne na ilustracji przedmioty, które służą do uprawiania sportu? [rower, hulajnoga, rolki, ścianka wspinaczkowa, stół i rakiety do ping-ponga, rakiety do badmintona]
- ▶▶ Jakie znasz inne sprzęty sportowe? [np. piłka, rakietka do tenisa]
- ▶▶ Popatrz na małe obrazki z lewej strony i wymień inne miejsca, w których spędzamy czas na sportowo. [boisko do piłki nożnej, boisko do koszykówki, kort tenisowy, basen, kręgielnia]
- ▶▶ Do każdego z tych obrazków doklej naklejkę ze sprzętem, który pasuje do danego miejsca.
- ▶▶ Czy uprawiasz jakiś sport? Jeśli tak, to jaki? Jaki sport chciałbyś uprawiać?
- ▶▶ O czym należy pamiętać podczas jazdy na rolkach? [o kasku i ochraniaczach oraz o zachowaniu szczególnej ostrożności]

PLANSZA 4 Jak podróżujemy

▶▶ Jakie pojazdy widzisz na narysowanych tu drogach? [samochody osobowe i ciężarowe (TIR-y, dostawcze), autobus, cysterna, motocykl, rowery, dyliżans]

Jeśli dzieci nie zauważą dyliżansu lub nie będą umiały go nazwać, można poprosić o wyszukanie pojazdów ciągniętych przez konie (są dwa: wóz z sianem na polu i dyliżans na drodze).

▶▶ Jak myślisz, które z tych pojazdów można spotkać na współczesnych drogach? [wszystkie z wyjątkiem dyliżansu, a wóz konny bardzo rzadko]

▶▶ Czym na tej ilustracji przemieszczają się ludzie w powietrzu? [samolotem, szybowcem, helikopterem, balonem, lotnią]

▶▶ Co pływa po jeziorze? [żaglówki, łódka wiosłowa] Czym jeszcze można pływać? [kajakiem, promem, statkiem, wodolotem]

▶▶ Czym podróżuje się tu po szynach? [pociągiem, kolejką]

▶▶ Jakie inne pojazdy jeżdżą po szynach? [metro, tramwaj]

▶▶ Uzupełnij małe obrazki naklejkami.

▶▶ W jaki inny sposób można się przemieszczać? [pieszo] Poszukaj na ilustracji osób, które się tak przemieszczają.

▶▶ Znajdź na ilustracji przedmioty, które mogą służyć dzieciom do przemieszczania się. [deskorolka, hulajnoga, rolki, rower]

Należy wspomnieć o tym, że można je wykorzystać do przemieszczania się po wyznaczonych trasach, w przeznaczonych do tego miejscach, a rowerem po drodze – tylko pod opieką dorosłych.

▶▶ Odszukaj na ilustracji taki latający obiekt, który mogło wykonać dziecko. [papierowy samolot]

▶▶ Jaki numer ma autobus, który zatrzyma się na przystanku? [nr 11]

PLANSZA 5 W przyrodzie już wiosna

▶▶ Co świadczy o tym, że na obrazku dopiero rozpoczyna się wiosna? Jak wygląda pole uprawne?

▶▶ Jak wyglądają drzewa? [Na polach leżą resztki śniegu, na gałęziach brak liści, gniazdo bocianie jest puste, na grządkach kiełkują rośliny.]

▶▶ Jak się nazywają ptaki, które zbudowały gniazda widoczne na obrazku? [bociany, jaskółki]

▶▶ Dlaczego tych ptaków nie ma na obrazku? [Zimę spędziły w ciepłych krajach i dopiero przylecą.]

▶▶ Jak myślisz, dlaczego odleciały na zimę? [W Polsce miałyby zimą kłopot ze znalezieniem pożywienia dla siebie i dla swego potomstwa.]

Warto wyjaśnić dzieciom, że jaskółki rozpoczynają powroty z ciepłych krajów w marcu i na początku kwietnia docierają do Polski. Wiosną obudzą się owady, którymi żywią się ptaki.

▶▶ Jakie oznaki wiosny widać na obrazku? [kwitnącą leszczynę i wierzbę, krokusy, przebiśniegi, pierwiosnki]

▶▶ Co mogłoby się zmienić na obrazku, gdyby przedstawiał to samo miejsce, ale miesiąc później?

▶▶ Które kwiaty wyrosły na polach i w ogrodzie najszybciej (choć widać jeszcze śnieg)?

▶▶ Popatrz na mniejszą ilustrację. Jakie kwiaty na niej rozpoznajesz?

▶▶ Jakiego koloru są na ilustracji narcyzy, jakiego – krokusy, a jakiego – tulipany? Czy te kwiaty mogą mieć płatki innego koloru? [Tak; narcyzy mogą być też żółte, krokusy są też białe i żółte, a tulipany występują w wielu kolorach (bywają żółte, białe, fioletowe, czarne)]

▶▶ Odszukaj na obu ilustracjach rośliny przedstawione na małych obrazkach.

PLANSZA 6 Lato na łące

▶▶ Jaką porę roku i pogodę przedstawia ta ilustracja? [lato, piękna słoneczna pogoda]

▶▶ Spróbuj opisać, jak wygląda ta łąka. A jak może pachnieć?

Zachęcamy dzieci, aby używały konkretnych nazw kwiatów oraz określały ich kolory, np. żółty mleczy, różowa koniczyna.

- ▶▶ Jakie zwierzęta rozpoznajesz na dużej ilustracji?
- ▶▶ Gdzie się ukryły niektóre z nich? [mysz, kret, dżdżownica i larwa owada pod ziemią, pasikonik i ważka wśród traw]
- ▶▶ Przyjrzyj się fotografiom zwierząt przedstawionych na małych obrazkach wokół ilustracji. Sprawdź, czy wszystkie zostały umieszczone na dużej ilustracji.

Dzieci wyszukują na ilustracji każde zwierzę i głośno opisują, w jakim miejscu się ono znajduje, np. jaszczurka na kamieniu, motyl na kwiatku, skowronek na niebie.

- ▶▶ Co robią ludzie na tej łące? [biwakują, odpoczywają, bawią się]
- ▶▶ Jak nazywa się ta część łąki, na której pasą się krowy i kozy? [pastwisko]
- ▶▶ Zwróć uwagę na zdjęcie umieszczone w dolnym rogu planszy. Co może zagrażać roślinom i zwierzętom żyjącym na łące? [niebezpieczne odpady (śmieci wyrzucane przez ludzi): oleje, farby, produkty chemiczne, plastiki, metal, elektrośmieci] Co jeszcze może im szkodzić? [np. wypalanie traw i pożary, zanieczyszczona woda, hałas]

Przy okazji pracy z planszą warto zwrócić uwagę na niebezpieczeństwa zagrażające ludziom na łące, zwłaszcza latem, np. ukąszenia owadów, żmij, bezpańskich psów, rośliny trujące, atak alergii (na pyłki traw), skaleczenia.

PLANSZA 7 Jesień w lesie

- ▶▶ Jaką porę roku przedstawia ta ilustracja?
- ▶▶ Jakie barwy tu przeważają?
- ▶▶ Jakie widzisz rośliny na tej ilustracji? [drzewa, paprocie, jeżyny (krzewy), grzyby]
- ▶▶ Jaki kolor mają krzewy i trawa?
- ▶▶ Jakiego koloru są grzyby? Odszukaj muchomory (pod brzozą), kurki (pod jeżynami), borowiki (pod paprociami), koźlarze (w trawie, chodzi po nich mrówka).
- ▶▶ Wskaż drzewa, które są zielone. [sosna, świerk]
- ▶▶ Jak myślisz, dlaczego nie zmieniły koloru jesienią? [Bo są to drzewa iglaste, które nie zmieniają koloru, cały rok pozostają zielone.]
- ▶▶ Przyjrzyj się zdjęciom zwierząt. Podaj ich nazwy. Odszukaj te zwierzęta na dużej ilustracji. Naklej obok nich odpowiednie numery.

Analogiczne polecenie formułujemy odnośnie do zdjęć roślin.

PLANSZA 8 Zimowy pejzaż

- ▶▶ Czym się różni zima od innych por roku? Jak wygląda zimowy krajobraz?
- ▶▶ Jak się wtedy ubieramy? Dlaczego? [mróz, zimno]
- ▶▶ Jakie zwierzęta widzisz na ilustracji? Dzięki czemu mogą przetrwać mroźną pogodę? [Mają futro, pióra, które chronią przed chłodem.]
- ▶▶ W jaki sposób ludzie pomagają zwierzętom w zimie? Jak ty mógłbyś pomóc zwierzętom?
- ▶▶ Jak byś się czuł, gdyby cały rok panowała zima? Czym zajmowałbyś się w takiej krainie? Co robiliby dorośli?
- ▶▶ Co ludzie robią zimą? Jakie dyscypliny sportu uprawiają? Jakie zimowe zabawy lubisz najbardziej?
- ▶▶ Wklej odpowiednie obrazki do zaznaczonych kółek.
- ▶▶ Jaką pogodę widzisz na ilustracji?
- ▶▶ Jak myślisz, jaka jest temperatura? Czy są opady?
- ▶▶ Popatrz na zdjęcia. Co one przedstawiają?
- ▶▶ Czy widziałeś kiedyś sople, szron albo kryształki śniegu, np. na szybie? Czy kojarzą ci się z niebezpieczeństwem? [Sople mogą być niebezpieczne, jeśli spadną komuś na głowę z dużej wysokości.]

Warto zwrócić uwagę dzieci na fakt, że wszystkie trzy zdjęcia pokazują zamrożoną wodę. Można też zapytać dzieci, co oznacza słowo *pejzaż*, zawarte w tytule ilustracji, i jaki jeszcze może być pejzaż. [górski, wiejski, wiosenny, nadmorski itp.]

PLANSZA 9 Zwierzęta jesienią i zimą

- ▶▶ Porównaj prawą i lewą stronę ilustracji. Odszukaj te same zwierzęta. Co one robią?
- ▶▶ Wymień zwierzęta, które zasnęły na zimę. [borsuk, jeź, niedźwiedź]
- ▶▶ Wymień zwierzęta, które nie zasypiają na zimę. [sarna, zając, dzik, wiewiórka, ptaki]
- ▶▶ Czym żywią się te zwierzęta podczas zimy?
- ▶▶ W jaki jeszcze sposób niektóre zwierzęta przygotowują się do zimy? [np. zając zmienia kolor futra]
- ▶▶ Jak ludzie mogą pomagać zwierzętom zimą? Jak ty możesz im pomagać?

PLANSZA 10 Nad rzeką, jeziorem i morzem

Oglądamy planszę, na której znajdują się różne zbiorniki wodne, wskazujemy naturalne miejsca występowania wody w przyrodzie (morze, jezioro, rzekę, strumień, potok, staw itp.), analizujemy różnice pomiędzy morzem, rzeką i jeziorem (woda słodka i słona). Ponadto dzieci mogą podawać przykłady zbiorników wodnych znajdujących się w okolicy ich miejsca zamieszkania.

- ▶▶ Jak nazywają się zbiorniki wodne przedstawione na ilustracji? Pokaż je. [morze, jezioro, rzeka]
- ▶▶ Jakie zwierzęta rozpoznajesz? Które mieszkają w morzu, a które – w jeziorze?
- ▶▶ Obejrzyj dokładnie zdjęcia zwierząt i odszukaj je na planszy.
- ▶▶ W wyznaczonych miejscach przyklej naklejki z nazwami zwierząt.
- ▶▶ Które zwierzęta żyją tylko w wodzie? [ryby, rak]
- ▶▶ Które zwierzęta mogą żyć i w wodzie, i na lądzie? [foka]
- ▶▶ Jakie ptaki żyją nad jeziorem? [kaczki, łabędź, czapla]
- ▶▶ Jakie ptaki żyją nad morzem? [Mewy, ale łabędzie i kaczki też można tam spotkać.]
- ▶▶ Jakie rośliny rozpoznajesz na ilustracji? [drzewa, trawa, trzciny (tatarak, sitowie), kwiaty (lilie wodne), wodorosty]
- ▶▶ Czym różni się morza od jezior i rzek? [Woda w morzu jest słona, nie nadaje się do picia, a w innych zbiornikach (jezioro, staw, rzeka) woda nie jest słona, dlatego mówimy, że jest słodka.]
- ▶▶ Czym różni się staw od jeziora? [Jest dużo mniejszy i może być sztuczny, tzn. założony przez człowieka.]
- ▶▶ Czy ryby mogłyby żyć bez wody? Dlaczego nie?
- ▶▶ Dlaczego niektóre ptaki żyją w pobliżu rzek, jezior i innych zbiorników wodnych? [Bo żywią się rybami i innymi stworzeniami, które żyją w środowisku wodnym.]
- ▶▶ Jakie znasz inne zwierzęta żyjące w pobliżu zbiorników wodnych? [np. bóbr, ważka, żaba, żuraw, kormoran, rybitwa]

Polecenia dodatkowe

- ▶▶ Czy znasz inne miejsca, w których gromadzi się woda, niż te pokazane na ilustracji? [np. strumień, potok, staw, ocean, kałuża]
- ▶▶ Co mają ze sobą wspólnego potoki, strumienie i rzeki? [Woda w nich jest słodka i płynie.]
- ▶▶ Jak nazywa się miejsce, z którego wypływa rzeka? [źródło] Czy widziałeś kiedyś początek jakiejś rzeki? Czy rzeka ma koniec? [Tak; łączy się z inną rzeką lub wpada do morza.]

PLANSZA 11 Na spacerze w parku

- ▶▶ Co dzieje się w parku? Jak są ubrani ludzie? Co robią?
- ▶▶ Jakie zwierzęta rozpoznajesz?
- ▶▶ Co możesz powiedzieć o drzewach? [Są kolorowe, opadają z nich liście, a z niektórych – owoce (kasztany, żołądź).]
- ▶▶ Popatrz na kontury liści pod dużą ilustracją. Liście których drzew rozpoznajesz?

- ▶▶ Poszukaj wśród naklejek zdjęć liści o kształtach podobnych do narysowanych konturów i naklej je w odpowiednich miejscach.
- ▶▶ Jakie owoce rozpoznasz obok liści? [kasztań, orzechy laskowe, żółędzie, szyszki świerkowe, noski klonowe, korale jarzębiny]
- ▶▶ Poszukaj na dużej ilustracji drzew, z których pochodzą takie liście z owocami.

PLANSZA 12 Bezpieczna droga do szkoły

- ▶▶ Spójrz na osoby na dużej ilustracji. Które z nich zachowują się prawidłowo, zgodnie z zasadami obowiązującymi na ulicy? [dzieci na pasach, rowerzysta w kasku przeprowadzający rower na drugą stronę ulicy, dziewczynki na poboczu, kierowca autobusu]
- ▶▶ Jakie niebezpieczeństwo grozi dzieciom bawiącym się na chodniku?
- ▶▶ Kiedy wolno przejeżdżać przez jezdnię na rowerze? [tylko wtedy, gdy wzdłuż przejścia dla pieszych biegnie ścieżka rowerowa]
- ▶▶ Czyje jeszcze zachowanie stwarza niebezpieczeństwo? [osób wychodzących zza autobusu i dziewczynki idącej wzdłuż jezdnii po prawej stronie zamiast lewym poboczem – nie widzą, czy coś nadjeżdża]
- ▶▶ Jakie znaki drogowe znajdują się na obrazku? [ostrzegawczy „dzieci”, informacyjny „przystanek autobusowy” (znaki pionowe) oraz „przejście dla pieszych” (zebra – znak poziomy)]
- ▶▶ Przyjrzyj się małym obrazkom umieszczonym z boku i przypomnij, co należy zrobić, aby bezpiecznie przejść na drugą stronę ulicy.
- ▶▶ W wyznaczonych miejscach naklej strzałki pokazujące, w którą stronę należy kolejno spojrzeć.

PLANSZA 13 Zachowujmy ostrożność

Plansza ta służy przede wszystkim pokazaniu niebezpiecznych sytuacji, które mogą się zdarzyć, kiedy dzieci pozostają bez opieki dorosłych. Należy uświadomić dzieciom, że takie sytuacje zdarzają się, gdy rodzice są w pracy, a dzieci nie chodzą do szkoły, tylko zostają na długo w domu, np. pod opieką rodzeństwa.

- ▶▶ Popatrz na dużą ilustrację. Wskaż niebezpieczeństwa, które grożą w tym mieszkaniu. [otwarte okno, niezabezpieczony kontakt, pudełko z zapawkami na stole, włączony gaz na kuchence, kipiący garnek, niezakręcona woda w kranie, ktoś obcy za drzwiami]
- ▶▶ Co należałoby zrobić, aby dzieci w tym mieszkaniu były bezpieczne? [zamknąć okno, schować zapawkę, zabezpieczyć kontakt, wyłączyć gaz, zakręcić kran, nie otwierać drzwi]

Zwracamy uwagę dzieci także na niebezpieczeństwa grożące tu małym dzieciom (młodszemu rodzeństwu): drobne elementy (pionki) gry planszowej (małec mógłby je wziąć do buzi, potknąć lub nawet się zadławić) – należałoby zamknąć i schować pudełko z grą; taboret pod oknem (dziecko mogłoby się wspiąć i wypaść) – należałoby odstawić w bezpieczne miejsce; szklane akwarium na stole (może się stłuc) – należałoby odstawić w niedostępne miejsce.

W dalszej kolejności omawiamy małe rysunki i skupiamy się na sytuacjach niebezpiecznych, które mogą się zdarzyć poza domem.

- ▶▶ Przyjrzyj się małym obrazkom. Opowiedz, co przedstawiają.
- ▶▶ Odszukaj naklejki z czerwonymi i zielonymi buziami. Obrazki, na których dzieci bawią się bezpiecznie lub zachowują się odpowiednio, oznacz zieloną buzią. Obok obrazków z nieodpowiednim zachowaniem dzieci umieść naklejki z czerwoną buzią.

Należy zwrócić dzieciom uwagę, że bawiąc się poza domem bez opieki osób dorosłych, należy koniecznie ich poinformować: gdzie będziemy się bawić, w jakiej okolicy, w jakiej odległości od domu, kto bierze udział w tej zabawie, o której wracamy. Trzeba bezwzględnie uczulić dzieci, że powinny się bawić w wyznaczonych do tego miejscach i zawiadamiać znajome osoby o sytuacjach niepokojących, np. o obecności kogoś nieznanego obserwującego zabawę. Bezwzględnie należy przypomnieć dzieciom, by nie przyjmowały żadnych słodyczy, napojów, ani przedmiotów od kogokolwiek, nawet od znanych im starszych kolegów. Powinniśmy nauczyć dzieci, by powiadamiały dorosłych o sytuacjach niebezpiecznych i nie zatajały przed nimi ważnych informacji i spostrzeżeń.

PLANSZA 14 Unikajmy niebezpieczeństw

- ▶▶ Wskaż zdjęcia przedstawiające sytuacje, które niosą zagrożenia pogodowe latem. [burza, pożar lasu, powódź, wysoka fala]
- ▶▶ Jaki związek z pogodą mają pożar i powódź? [Pożar lasu jest zwykle spowodowany suszą wywołaną upałami i brakiem opadów, ponadto może się rozpocząć od uderzenia pioruna. Powódź latem zdarza się w wyniku nadmiernych opadów deszczu, które następują w krótkim czasie.]
- ▶▶ Jakie inne niebezpieczne sytuacje pogodowe grożą nam w lecie? [burza, wysoka fala]
- ▶▶ Jak należy się wtedy zachować? [np. w czasie burzy – unikać wychodzenia z domu, nie chronić się pod drzewami; podczas wysokiej fali – nie wchodzić do wody]
- ▶▶ Wskaż zdjęcia przedstawiające sytuacje, które niosą zagrożenia zimą. [zawieja śnieżna, spacer po zamarzniętej rzece, lawina śnieżna] Czy mogą one mieć związek z pogodą i dlaczego?
- ▶▶ Jak unikać niebezpiecznych sytuacji w zimie? [Ciepło się ubierać, nie wychodzić z domu w czasie zawieji śnieżnej lub dużego mrozu, nie wychodzić w góry, gdy jest ostrzeżenie lawinowe.]
- ▶▶ Wymień miejsca, w których można jeździć na łyżwach. Dlaczego absolutnie zabronione jest wchodzenie na zamarzniętą rzekę, staw czy jezioro?
- ▶▶ Co powinieneś zrobić, gdy zauważysz załamanie się lodu pod człowiekiem? [Nie wchodzić samemu na lód, podać z brzegu gałąź lub inny dostępny długi przedmiot, jak najszybciej zawiadomić dorosłych i służby ratownicze.]

W dalszej kolejności omawiamy ilustrację u dołu lewej strony.

- ▶▶ Dokąd wybiera się na wakacje ta rodzina i co ze sobą zabiera? [Najprawdopodobniej nad morze, bo zabierają płetwy; będą też jeździć na rowerze, o czym świadczy kask.]

Dzieci z pewnością zauważą, że dziewczynka trzyma narty, których przecież nie można wykorzystać latem. Gdyby rodzina wyjeżdżała na przykład na ferie zimowe, wówczas płetwy i kask byłyby im niepotrzebne. Ważne, aby uświadomić dzieciom, że w zależności od tego, gdzie i kiedy wyjeżdżamy, należy zawsze odpowiednio się przygotować i spakować niezbędne rzeczy.

- ▶▶ Jak myślisz, na co muszą uważać członkowie tej rodziny i jakich niebezpiecznych sytuacji powinni unikać? Odpowiedz, korzystając z załączonych zdjęć. [np. burza, pożar, powódź, pogryzienie przez zwierzęta (owady, żmije, psy), kąpiel w zakazanym miejscu]
- ▶▶ Przypomnij, w jaki sposób powinniśmy się zachować w czasie burzy.
- ▶▶ Co trzeba zrobić, gdy zauważy się pożar? [np. wezwać straż pożarną (nr telefonu 998), natychmiast powiadomić dorosłych lub zadzwonić pod numer alarmowy 112]
- ▶▶ W jakiego rodzaju obuwiu powinniśmy chodzić latem do lasu, aby uniknąć ukąszenia węża lub żmii? [pełne obuwie, np. trampki, adidas, trzewiki]
- ▶▶ W jakich miejscach można się kąpać? [tylko w miejscach dozwolonych, na strzeżonych kąpieliskach, w obecności ratownika lub dorosłych opiekunów]
- ▶▶ O czym należy pamiętać, jeżdząc latem owoce? [zawsze trzeba je myć, uważać na osy, nie jeść nieznanych owoców, np. zbieranych w lesie]